

TLAČOVÁ SPRÁVA č. 24 - 2020/2021

NOVÝ ROBERTO DEVEREUX PRÍDE ZA DIVÁKMI ONLINE AJ SO SVETOVÝMI MENAMI

Milovníci opery sa môžu tešiť na ďalší skvelý zážitok. Na javisku Historickej budovy Štátneho divadla Košice v týchto dňoch vrcholia poslednými skúškami prípravy novej opernej inscenácie Roberto Devereux z pera skladateľa Gaetana Donizettiho. Jedno z vrcholných diel bel canta pripravovala košická opera už na jeseň a v novembri mala byť jeho premiéra rozlúčkou svetoznámej slovenskej opernej divy Edity Gruberovej s jej skvelou kariérou. Plány zmarila pandémia koronavírusu. Nová inscenácia, žiaľ bez Edity Gruberovej, tak za svojimi divákmi príde najprv prostredníctvom vysielania na portáli navstevnik.online v obsadení, v ktorom sa stretli domáci sólisti, ale aj známe mená svetového a slovenského operného sveta.

„Inšpirácia a umenie pani Gruberovej je stále s nami. My sme túto inscenáciu vystavali na základe jej skúseností. Práve pani Gruberová sa výrazne pričnila o renesanciu Donizettiho oper. Hrávajú sa v súčasnosti na celom svete. Sleduje našu prácu, sme s ňou kontakte prostredníctvom Petra Valentoviča. Drží nám palce a popriala celému tímu veľa šťastia. Dúfam, že sa s pani Gruberovou budeme môcť koncom roka stretnúť v Košiciach osobne,“ hovorí riaditeľ Opery ŠDKE Roland Khern Tóth.

Roberto Devereux je tretím Donizettiho operným portrétom kráľovnej Alžbety I. Táto výrazná postava ho po prvýkrát inšpirovala v opere Elisabetta all castello di Kenilworth, skomponovanej na námiet Waltera Scotta, v druhom hudobno - dramatickom obraze Alžbety podľa Schillerovej drámy ju konfrontuje so škótskou kráľovnou Máriou Stuartovou a napokon do tretice, v Robertovi Devereuxovi, stojí v popredí jej dramatický vzťah ku grófovi z Essexu. Práve v tejto tretej Donizettiho opere je obraz Alžbety najkomplexnejší, je to milujúca žena rozzúrená zradou, ktorá sa následne mstí a nakoniec ju svedomie doženie až tak ďaleko, že vzdáva svoj životný boj. Jej záverečná ária „*Vivi ingrato a lei d'accanto*“ patrí k najviac oceňovaným belcantovým áriám.

Podľa riaditeľa košickej opery nová inscenácia reflektuje aj dobu, v ktorej žijeme. „Snažili sme sa tú neistotu, ktorá v súčasnosti sprevádza náš každodenný život preniesť do inscenácie. Vidíme tu dva svety, svet historický a svet súčasný. Je to svet, v ktorom Alžbeta zomiera zradená svojou láskou. Tak ako povedala aj pani Gruberová, táto rola je veľmi náročná, lebo má v sebe nielen veľké emócie. Je to o láske, ale aj o žene, ktorú podvedú. A čo už môže byť horšie ako podvedená žena, ktorá ma moc,“ dodáva Roland Khern Tóth.

Jeho slová potvrdzuje aj režisér inscenácie, riaditeľ činohry Anton Korenčí. „Dej opery kopíruje koniec vlády Alžbety, zlatého alžbetínskeho veku, ktorý prináša ľuďom pocity konca epochy, pocity apokalypsy. Myslím si, že podobné pocity prežíva ľudstvo aj dnes. Akoby niečo končilo a nevieme čo bude nasledovať. To bola asi najväčšia interferencia medzi súčasnosťou a libretom opery,“ vysvetľuje Anton Korenčí.

Hudobne operu s košickým ansámbľom našťudoval Peter Valentovič, ktorý má s bel canto operami bohaté skúsenosti a práve pri Robertovi Devereuxovi často spolupracoval s Editou Gruberovou na

mnohých operných a koncertných javiskách. „Už názov bel canto napovedá to, že aj táto opera je najmä o spevákoch, o bel cante – krásnom speve, o melódii. Orchester má skôr sprievodnú funkciu. Je to opera, ktorá je mimoriadne náročná najmä pre spevákov. Veľmi ju preslávila naša Edita Gruberová, ktorá ju spievala po celom svete. Práve kvôli náročnosti všetkých sólistických partov, nielen sopránového, ale aj mezzosopránového a barytónového, sa veľmi nehráva. A čo sa týka orchestra, Donizetti úžasne využíva farebné kombinácie hudobných nástrojov. Verím, že vo výsledku to bude krásne dielo,“ hovorí Peter Valentovič.

V inscenácii, ktorej záznam si budú môcť diváci pozrieť onedlho v online priestore, sa podľa Rolanda Kherna Tótha stretla výborná kombinácia domácich a hosťujúcich sólistov. V titulnej postave Alžbety uvidia diváci vychádzajúcu hviezdu slovenskej opery, charizmatickú Evu Bodorovú, ktorú spoznáva už aj operný svet. V postave Sary sa predstaví svetoznáma ruská mezzosopranistka Elena Maximova, ktorá spievala najväčšie mezzosopránové role v najslávnejších operných domoch od Covent Garden v Londýne po La Scalu v Miláne. Postavu Roberta Devereuxa stvárni v Španielsku žijúci tenorista David Astorga, ktorý sa v tejto role s veľkým úspechom predstavil v Teatre Massimo v Palerme. Z domácich sólistov sa diváci môžu tešiť na Mariána Lukáča v úlohe Vojvodu z Nottinghamu.

Pre Evu Bodorovú je postava kráľovnej Alžbety obrovskou výzvou. „Tým, že je tam veľmi veľa koloratúry od začiatku až do konca, je náročnosť vygradovaná od prvých tónov. Moja postava má akoby dve časti. Je to kráľovná, ale je to aj žena a emočné výlevy oboch týchto Alžbetiných „tvárí“ pociťujem naraz. Ja mám pocit, že v recitatívoch, ale aj v niektorých koloratúrnych áriách je Donizettiho hudba veľmi svieža a dovoľuje mi ukázať moje vnútro, srdečné, láskavé, a predsa len smutné. To všetko musia ľudia vidieť na mojom herectve, aby to precítovali. Emócie sa jednoducho prelínajú cez tie melódie,“ približuje Eva Bodorová.

Domáci Marián Lukáč priznáva, že Donizettiho spieva veľmi rád, hoci sa jeho opery až tak často nehrávajú. „Mne postava vojvodu z Nottinghamu veľmi sedí a je naozaj blízka môjmu srdcu. Veľmi rád hrám takéto postavy zroneného, smutného a podvedeného manžela, v ktorých môžem žiarliť a môžem na javisku vybiť svoje emócie. To mám veľmi rád. Dúfam, že sa to podarí,“ hovorí Marián Lukáč. Priznáva, že príprava inscenácie, zatiaľ len pre záznam, je trochu zvláštna. „Nie som zvyknutý na kamery, chýbajú mi diváci, ktorých si môžem v hľadisku len predstavovať. Bez odozvy a interakcie publika to nie je ono. Je to zvláštne,“ dodáva Marián Lukáč.

Pripravovaný záznam novej opernej inscenácie, ktorý by sa do programu Štátneho divadla Košice na portáli navstevnik.online mal dostať v máji, podľa slov riaditeľa opery Rolanda Khern Tótha vychádza z už dokončenej inscenácie, ktorej pracovná nahrávka vznikla ešte v polovici decembra. „Je to predstavenie, ktoré uvidia aj diváci pri septembrovej živej premiére v divadle. Čakáme na to, aké budú pandemické opatrenia a aké budú možnosti. V rámci záznamu sa snažíme spolu s kamerou priblížiť túto operu trochu inak a bude to natáčané skoro filmovým spôsobom. Snažíme sa aj v týchto ťažkých chvíľach spolu s umelcami vytvoriť niečo krásne, čo poteší ľudí. Samozrejme budeme veľmi radi, keď sa už divadlo otvorí a budeme môcť privítať divákov. Hoc ich bude len päťdesiat. Tešíme sa nich,“ dodáva Roland Khern Tóth.

21. 4. 2021

Svjatoslav Dohovič, web editor a PR